

Preek over Lukas 24:44-50, Hebr. 9:11-28, Hemelvaartsdag

Broeders en zusters, gemeente van onze Here Jezus,

Als ik nadenk over Hemelvaartsdag, dan denk ik heel gauw aan de troonsbestijging van de Here Jezus. De Here Jezus, die eerst de weg van vernedering ging. Hij werd mens. Een kind in een voerbak. En later stierf Hij als man aan dat ruwhouten kruis. Hij gaf zichzelf voor onze zonden. Het dieptepunt van zijn vernedering. Maar na Zijn vernedering kwam Zijn verhoging. Jezus overwon de dood, en nu heeft God Hem zijn plaats weer teruggegeven aan Zijn rechterhand. Jezus besteeg Zijn troon. En dat is natuurlijk ook zo. Dat klopt helemaal. De Here Jezus regeert vanuit de hemel totdat uiteindelijk al Zijn vijanden overwonnen zijn bij Zijn wederkomst.

Maar de Hebreeënbrief legt een heel ander accent bij Hemelvaart. En daar wil ik vandaag eens bij stilstaan met u. Naar mijn mening maakt dit de betekenis van Hemelvaart nog veel rijker. Hebreeën vergelijkt het binnengaan van de Here Jezus in de hemel met het binnengaan van de Hogepriester in het Heilige der heiligen.

Eén keer per jaar op Grote Verzoendag, mocht de hogepriester het heilige der heiligen binnengaan om verzoening te brengen voor zijn eigen zonden en de zonden van het volk. Deze Grote Verzoendag zou je de oudtestamentische Goede Vrijdag kunnen noemen.

De tabernakel, en later ook de tempel, bestond uit drie vertrekken. Allereerst was daar de voorhof. Het gewone volk mocht alleen in de voorhof komen. Het is wel goed om even bij stil te staan dat er bij de tabernakel in de voorhof geen scheiding werd gemaakt tussen mannen en vrouwen. Later bij de tweede tempel was dat wel het geval. Vrouwen moesten op grotere afstand van het tempelgebouw blijven dan mannen. De positie van de vrouw is er in de loop van de tijd niet beter op geworden. En wie wel eens bij de Klaagmuur is geweest, weet ook dat er nogal een aparte mannenruimte en een aparte vrouwenruimte is. Maar de Here Jezus Christus heft die discriminatie weer op. In Hem is er geen onderscheid tussen mannelijk en vrouwelijk. De NBV zegt het zo in Gal.3:26-28: *want door het geloof en in Christus Jezus bent u allen kinderen van God. U allen die door de doop één met Christus bent geworden, hebt u met Christus omkleed. Er zijn geen Joden of Grieken meer, slaven of vrijen, mannen of vrouwen – u bent allen één in Christus Jezus.*

Mannen en vrouwen hebben gelijkelijk toegang tot God. Christus doet zo de kwalijke ontwikkeling die er gekomen was, teniet.

Bij de tabernakel was er dus geen onderscheid tussen mannen en vrouwen. Maar er was niet voor iedereen toegang tot de eigenlijke tabernakel. Het Heilige, het tweede vertrek, mocht alleen betreden worden door de priesters. En het Heilige der heiligen, het derde vertrek, uitsluitend door de hogepriester en dat slechts één keer per jaar onder precieze voorwaarden waar niet van afgeweken mocht worden.

In de eerste plaats moest de Hogepriester zich op Grote Verzoendag uitgebreid baden. Hij moest van top tot teen rein zijn. Vervolgens moest hij zich kleden met een eenvoudig witlinnen priesterkleed zonder versieringen. Normaal gesproken liep de hogepriester in een prachtig ambtsgewaad met gouden belletjes en een borstlap van goud en edelstenen. Sommige bijbeluitleggers zien hier een parallel met de weg die de Here Jezus ging. Ik zei net al dat Jezus zijn heerlijkheid in de hemel opgaf om een mens te worden en de weg van vernedering te gaan. Op dezelfde manier legt de priester zijn heerlijkheid af en gaat zijn priesterdienst verrichten in een witlinnen priesterkleed zonder versieringen. Op Grote Verzoendag was er geen plaats voor pracht en praal. Bij de gedachte aan de zonde paste verootmoediging en soberheid.

Als eerste moest de hogepriester een stier slachten. Dit was het zondoffer voor Aäron en zijn nakomelingen. De priesterfamilie. Het bloed van de stier werd opgevangen in een schaal en met dat bloed ging de hogepriester de tabernakel binnen. Maar eerst moest hij een wierookpan nemen met enkele gloeiende kolen van het brandofferaltaar. Daarop gooide hij dan twee handen vol reukwerk en met dat brandende reukwerk mocht hij het Heilige der heiligen binnengaan en de schaal voor de ark plaatsen. In de ark lagen de stenen tafelen met de 10 woorden van Gods verbond er op. En op de ark lag het verzoendeksel. Het heilige der heiligen werd zo gevuld met een dikke wolk wierook. Deze opstijgende wierook was een symbool van het gebed. Als een zondig mens in nabijheid van de HEER komt moet hij beschermd worden door gebed, anders zou hij sterven. Eens hebben de zonen van Aäron zich niet aan dit voorschrift gehouden en beiden zijn toen ook gestorven. Zo belangrijk is deze bescherming door gebed.

Na de plaatsing van het reukwerk bracht de hogepriester het stierebloed het Heilige der heiligen binnen ter verzoening van zijn eigen zonden en voor die van zijn huis. Hij

sprenkelde van het bloed op het verzoendeksel wat zich bovenop de ark bevindt. Daarna sprenkelde hij zevenmaal van het bloed op de grond voor de ark. Zo werd ook het heiligdom weer gereinigd, nadat het betreden was door een zondig mens.

Als de hogepriester hiermee klaar was, deed hij hetzelfde voor de zonden van het volk. Nu moest een bok geslacht worden en ook dat bloed werd in het Heilige der heiligen gebracht, op het verzoendeksel en op de grond gesprenkeld.

Daarna moest ook nog het Heilige en het brandofferaltaar besprenkeld worden door het bloed van de stier en het bloed van de bok. Daarmee was de eigenlijke verzoening voltooid. De zonden van de hogepriester, de overige priesters en het volk waren bedekt voor het aangezicht van God. Er was sprake van een verzoend volk. Dat de zonden voor God weg waren werd uitgebeeld in ander ritueel. Er werd nog een bokje genomen. De zogenaamde zondebok. De hogepriester legde zijn handen op de kop van deze bok, beleed alle zonden van het volk, legde deze zonden als het ware op de bok en zond de bok de woestijn in. De woestijn is de plaats waar je het verst van God verwijderd bent, waar alles spreekt van Godverlatenheid en waar de boze geesten en demonen verblijven. Daar werd die bok heengezonden. De bok predikte als het ware aan de demonen in de woestijn dat God de zonden van zijn volk had weggedaan. Via de bok kregen zij te horen: jullie verliezen het, Gods genade overwint, Hij doet de zonden weg van zijn volk.

Als dit allemaal gebeurd was mocht de hogepriester zijn statiegewaad weer aantrekken. Dan kon nu weer. De zonden waren verzoend. Vervolgens werden er nog twee rammen als brandoffer gebracht. En tenslotte werden de geslachte stier en bok buiten de legerplaats verbrand.

Dit alles gebeurde op Grote Verzoendag, een rijk ritueel, dat sprak van Gods liefde en vergeving. Alles wat de Hogepriester deed had daar mee te maken. Maar toch, zegt de schrijver van de Hebreeënbrief, is dat nog niet wat het wezen moet. Het was niet meer dan een aanloop.

Die oudtestamentische offerdienst is een heenwijzing naar het offer van de Here Jezus Christus. De offers in de tabernakel konden niet voldoen op dezelfde manier als het offer van de Here Jezus. Het feit dat alleen de Hogepriester in het Heilige der heiligen mag komen laat zien dat de toegang tot God nog niet vrij was. Gods

vergeving was er wel, maar er waren nog zoveel barrières. En die offers bewerkten wel verzoening, maar eigenlijk was het een noodoplossing.

Stel je voor dat in een hevige storm een ruit sneuvelt van je huis, dan breng je wel eens een stuk karton aan voor het raam. Een noodoplossing. Dat helpt wel even, het houdt de regen wel een poosje buiten, maar het is niet afdoende. Na een poosje is het karton doorweekt en moet je het weer vervangen. Zo was het ook met de offers gesteld. Ze waren als karton. Ze waren niet afdoende en moesten telkens weer opnieuw uitgevoerd worden.

Hoe mooi deze offerdienst ook getuigt van Gods vergeving, het was nog geen definitieve oplossing. Die oplossing zal er pas komen als de Here Jezus zichzelf offert. Toen Hij stierf, scheurde het voorhangsel tussen het heilige en het heilige der heiligen in de tempel. Het heilige der heiligen dat eerst alleen maar eens per jaar betreden mocht worden door de hogepriester, ging open.

Het verschil tussen die oudtestamentische offerdienst en het werk van de Here Jezus wordt hier in Hebreeën 9 verder uitgewerkt.

In de eerste plaats is er een verschil in plaats. De hogepriester van het Oude Verbond ging de tabernakel binnen. Christus komt de hemelse tabernakel binnen. Hoe mooi die tabernakel ook was, die onder leiding van Mozes was vervaardigd, het bleef een tabernakel met mensenhanden gemaakt. De hemelse tabernakel is groter en volmaakter. Daarmee bedoel ik niet alleen qua omvang, maar qua belangrijkheid, omdat hij hemels is. Niet door mensen gemaakt, maar door God. En deze hemelse tabernakel ging Christus binnen. Niet met het bloed van dieren maar met Zijn eigen bloed. Wat een indrukwekkend moment zal dat geweest zijn. Toen de Zoon van God na Zijn hemelvaart in de hemel aankwam. Ik denk dat de hemel heeft getrild van gejuich omdat Christus als grote overwinnaar over de zonde binnenkwam. De vijanden van de mens zijn verslagen, de dood is teniet gedaan, de satan verslagen en de zonde verzoend. Halleluja!

Zo mocht Christus die hemelse tabernakel binnenkomen. Niet één keer per jaar, maar eens en voor altijd. Zijn verzoening blijft voor altijd van kracht. Hij verwierf een eeuwige verzoening. In het 13e en 14e vers wordt het verschil in kwaliteit tussen de oudtestamentische offerdienst en het offer van Christus nog verder uitgewerkt. Het

bloed van bokken en stieren verwijst naar de offerdieren en de as van de vaars (een jonge koe) verwijst naar een reinigingsceremonie voor iemand die in aanraking kwam met een dode. De as van een vaars werd gebruikt om het reinigingswater te bereiden waarmee iemand die onrein was vanwege de aanraking van een dode werd besprenkeld om weer deel te mogen nemen aan de dienst van God (Num. 19). Deze reiniging kwam echter niet verder dan de buitenkant. Er staat dat de mensen naar het vlees gereinigd worden. Het bloed van stieren en bokken bewerkt de vergeving niet, maar verwijst naar de volmaakte vergeving die komt. De offerdieren in de tabernakel mochten geen enkel gebrek hebben, want ook de Here Jezus was zonder gebrek. Daarbij moeten we vooral denken aan Zijn zondeloosheid en gehoorzaamheid, die Hij dankzij de Heilige Geest kon volbrengen.

Alles waar die oudtestamentische offerdienst naar verwees is in de Here Jezus werkelijkheid geworden. Daar waar de offerdienst slechts de buitenkant kon reinigen, reinigt Jezus' offer ons van dode werken. De reiniging van Jezus raakt ook ons hart en ons geweten. Is het u ook opgevallen waarom we gereinigd moeten worden? Om de levende God te dienen! Zolang er dode werken zijn kunnen we de levende God niet dienen. Christus' offer reinigt van dode werken, zodat we Hem kunnen dienen. Dit is een belangrijk punt: onze verzoening met God is geen doel op zich, maar een middel om de mens weer tot zijn bestemming te krijgen. Ik weet niet of we ons dat wel altijd bewust zijn. De mens is al sinds de schepping bedoeld om het beeld van God te vertonen in deze wereld. God wil graag zichtbaar worden in de schepping. Alles mag juichen van zijn grootheid. En de mens mag in die schepping een bijzondere plaats innemen. Wij zijn geschapen naar Gods beeld met als doel Gods wezen en karakter zichtbaar te maken. Door de zondeval is dat beeld vertroebeld, maar de bestemming van de mens is nooit veranderd. Alleen kon hij als zondig mens, er niet meer aan voldoen. Wat de eerste Adam niet kon heeft de tweede Adam wel gedaan. Jezus heeft ten volle het beeld van God getoond. En nu mogen wij, dankzij de reiniging die Christus tot stand heeft gebracht, de levende God weer dienen. God heeft onze zonden van ons weggenomen, maar niet als een doel op zich. We zijn gereinigd om God te dienen. Het gaat er dus niet alleen om dat wij verlost worden van onze zonden, maar dat wij als verlost mensen God dienen en zodoende meewerken aan het zichtbaar maken van Gods Koninkrijk.

Vanaf het 16^e vers gaat de schrijver gebruik maken van de dubbele betekenis van het woord testament. In het grieks is het woord testament hetzelfde als het woord verbond. Wij zijn ons dat niet altijd zo bewust.

De schrijver gebruikt dat woord nu op dezelfde manier als wij een testament kennen. Als iemand een testament opmaakt, een laatste wilsbeschikking, dan wordt datgene wat in dat testament staat pas van kracht, als de erflater is overleden, niet eerder. Op dezelfde manier dat een testament pas van kracht wordt als de erflater is overleden, kon ook het oude verbond (hetzelfde woord als testament) pas van kracht worden nadat er bloed gevloeid had, namelijk het bloed van de offerdieren. De schrijver citeert nu in vs. 20 Exodus 24, als hij aanhaalt wat Mozes uitsprak nadat hij het volk met bloed besprenkeld had: *Dit is het bloed van het verbond, dat God u heeft voorgeschreven*. Hoort u hier niet de woorden van de Here Jezus meeklinken toen Hij het Heilig Avondmaal instelde als de maaltijd van het nieuwe verbond: *dit is het bloed van mijn verbond, dat voor velen vergoten wordt ter vergeving van zonden (Matt.26:28)*. Ongetwijfeld heeft Jezus de woorden van Mozes gekend en met deze woorden laten horen dat de bloedstorting van het oude verbond vervangen wordt door de bloedstorting van hemzelf.

Want zonder bloedstorting kan er geen verzoening plaatsvinden. Dat gold voor het oude verbond en dat geldt voor het nieuwe verbond. In het Oude verbond door middel van het bloed van schapen en bokken. Onder het Nieuwe Verbond door middel van het bloed van Gods Zoon zelf.

Zo is de Here Jezus in het hemelse heiligdom verschenen, met zijn bloed als zoenmiddel voor de zonden van de mensheid. En die verschijning was eenmalig bij de voleindig der eeuwen zegt vs. 26. Die voleinding der eeuwen slaat niet op Christus' wederkomst omdat zijn binnengaan in het hemelse heiligdom plaatsvond bij hemelvaart. De uitdrukking 'voleinding der eeuwen' staat in contrast met de 'grondlegging der wereld' (26). Naar mijn idee wijst de grondlegging der wereld hier op het oude verbond, en de voleinding der eeuwen op het nieuwe verbond. Het begin van de eindfase van de geschiedenis. De Willibrord-vertaling heeft hier: op het hoogtepunt van de geschiedenis!

Zo spreekt de bijbel over Hemelvaartsdag.

Het hoogtepunt van de geschiedenis.

We staan er goed voor. Onze Grote Hogepriester is met Zijn bloed de hemel doorgedaan. Het is eens en voor altijd goed tussen de mens en God. Er is vergeving.

De zonde is voor altijd overwonnen....Goede Vrijdag

De dood is voor altijd overwonnen.....Pasen

Er is vrij toegang: de Hogepriester is de hemelse tabernakel ingegaan....Hemelvaart

Toen Johannes op Patmos was, werd hem een kijkje in de hemel gegund. Hij zag daar Jezus, staande als geslacht. En hij hoorde een stem van vele engelen rondom de troon, en alle schepsel in de hemel en op de aarde en onder de aarde en op de zee en alles wat daarin is, hoorde hij zeggen:

Hem die op de troon gezeten is, en het Lam zij de lof en de eer en de heerlijkheid en de kracht tot in alle eeuwigheden.

Daar kun je alleen maar 'amen' op zeggen.

Amen.

Mei 2012

Wapenveld

G.P. Hartkamp